

F. t. l. vedr. svangerskabsafbrydelse m.v.

1. Indledning

Lovforslaget har for det første til formål at indføre en retlig regulering af foretagelsen af fosterreduktioner. Området har indtil nu ikke været lovreguleret, men principperne bag lov om svangerskabsafbrydelse og lægeloven har været anvendt. Der foreslås indsat et nyt kapitel i lov om svangerskabsafbrydelse, hvoraf det fremgår, i hvilke tilfælde fosterreduktion kan finde sted.

Efter forslaget, der bygger på de anbefalinger, som Det Etske Råd gav udtryk for i en redegørelse af oktober 2000 om fosterreduktion, skal fosterreduktion kun kunne foretages i situationer, hvor der foreligger en lægelig begrundelse for indgrebet.

For det andet foreslås det, at svangerskabsafbrydelse før udløbet af 12. svangerskabsuge skal kunne foretages på private hospitaler og klinikker.

Derudover foreslås det for det tredje, at kravet om, at man skal have bopæl her i landet for at få foretaget svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion, sterilisation eller kastration, ophæves i lov om svangerskabsafbrydelse og i lov om sterilisation og kastration. Herved sikres overensstemmelse med de EU-retlige regler om fri bevægelighed for tjenesteydelser. Det bemærkes, at retten til at få foretaget de nævnte indgreb vederlagsfrit på offentlige sygehuse fortsat vil være knyttet til et krav om bopæl her i landet.

Endelig foreslås nogle ændringer af bestemmelser, der ikke længere er tidssvarende.

Det er med nogle enkelte undtagelser valgt at bevare sprogbroen i lov om svangerskabsafbrydelse. Når det er valgt ikke at modernisere begreber som f.eks. »legemlig eller sjælelig lidelse«, skyldes det, at der knytter sig en væsentlig praksis hertil, og at det ikke er tilsigtet at ændre denne praksis.

2. Fosterreduktion

2.1. Hvad er fosterreduktion?

Fosterreduktion finder sted, hvor en kvinde er gravid med flere fostre (flerfoldssvangerskab), og hvor et eller flere fostres liv afbrydes ved et medicinsk indgreb, hvorefter graviditeten fortsætter med det eller de tilbageværende fostre.

Flerfoldssvangerskab kan opstå ved naturlig befrugtning, hvor flere æg befrugtes, eller ved spontan deling af et enkelt befrugtet æg. Flerfoldssvangerskab skyldes dog ofte hormonbehandling med det formål at stimulere ægløsningen efterfulgt af svangerskab opnået enten ved samleje eller ved kunstig insemination. I andre tilfælde skyldes flerfoldssvangerskab, at der er befrugtet mere end ét æg ved in vitro befrugtning (re-

agensglasbefrugtning), og at mere end ét af disse æg implanteres i kvindens livmoder.

2.2. Gældende ret

De gældende regler om svangerskabsafbrydelse findes i lov om svangerskabsafbrydelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 762 af 11. september 2002. Efter § 1 i loven har en kvinde, som har bopæl her i landet, ret til at få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udgangen af 12. svangerskabsuge. Efter udløbet af 12. svangerskabsuge kan en kvinde endvidere få sit svangerskab afbrudt, hvis det er nødvendigt for at afværge fare for hendes liv eller for en alvorlig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred, og denne fare udelukkende eller ganske overvejende er lægeligt begrundet, jf. § 2.

Hvis der ikke foreligger forhold som nævnt i § 2, og 12. svangerskabsuge er udløbet, kan svangerskabsafbrydelse kun ske med tilladelse efter lovens § 3, hvorefter der kan gives tilladelse til svangerskabsafbrydelse, hvis en eller flere af seks nærmere opregnede betingelser er opfyldt. Tilladelse efter § 3 kan således bl.a. gives, hvis moderen på grund af ung alder eller på grund af sine sociale eller helbredsmæssige forhold ikke er i stand til at drage forsvarlig omsorg for barnet, eller hvis der er konstateret alvorlige misdannelser ved fostret. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse meddeles af de regionale abortsamtaler, hvis afgørelser kan indbringes for Ankenævnet i sager om svangerskabsafbrydelse og sterilisation (Abortankenævnet).

Endvidere kan samrådet efter den gældende bestemmelse i lovens § 7 tillade svangerskabsafbrydelse efter § 1 eller § 3, selv om kvinden ikke har bopæl her i landet, hvis hun har en særlig tilknytning til Danmark. Det følger af Justitsministeriets vejledning nr. 92 af 11. september 2002, at en kvinde anses for at have en sådan tilknytning, f.eks. hvis hun efter at være flyttet til udlandet har bevaret sit danske statsborgerskab. For at undgå diskrimination af borgere fra andre EU- eller EØS-lande, meddeles disse landes statsborgere efter praksis i dag dispensation fra bopælskravet i samme omfang som danske statsborgere.

Reglerne i lov om svangerskabsafbrydelse regulerer imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse kun den situation, hvor svangerskabet afbrydes fuldstændigt. Den situation, hvor der hos en kvinde med flerfoldssvangerskab ved et medicinsk indgreb sker afbrydelse af et eller flere af fostrenes liv, hvorefter graviditeten fortsætter med et mindre antal fostre (fosterreduktion), er derfor ikke omfattet af loven. I stedet må disse indgreb vurderes i forhold til lægelovens regler, herunder navnlig lægelovens § 6, hvorefter en